

Návrh
čtyř tematických okruhů zkušební látky
podle chronologického vymezení rigorózní práce

I. Pro rigorosanty obhajující práce z období středověku a raného novověku (6. století – 1620)

- 1/ Počátky států na našem území
- 2/ Politické, ekonomické a sociální problémy raného středověku (11. – 12. století)
- 3/ Ekonomické změny 13. století (vnější kolonizace, vznik a rozvoj měst a městského zřízení)
- 4/ Vnitřní a zahraniční politika českých knížat a králů z rodu Přemyslovců
- 5/ Vnitřní a zahraniční politika českých králů z rodu Lucemburků. Zformování české koruny
- 6/ Krize české společnosti na přelomu 14. a 15. století, její příčiny a projevy
- 7/ Politická, sociální, ekonomické a kulturní souvislosti husitství
- 8/ Počátky obnovy fungování českého státu v letech 1437–1458
- 9/ Problémy vnitřní a zahraniční politiky krále Jiřího z Poděbrad
- 10/ Panování Jagellonců v České koruně a Uhrách
- 11/ Proměny společenských elit od vrcholného do pozdního středověku
- 12/ Kultura doby románské a gotické
- 13/ Stavovská a centralizovaná monarchie, charakteristika hlavních úřadů v těchto monarchiích
- 14/ Vývoj českého středověkého práva a jeho kodifikace.
- 15/ Okolnosti nástupu rakouských Habsburků na český trůn a počátky jejich centralizačních snah
- 16/ Hospodaření šlechtického režijního velkostatku
- 17/ Vytváření protihabsburské opozice a první stavovské povstání
- 18/ Města v jagellonském a předbělohorském období – jejich postavení ve stavovské monarchii a proměny jejich hospodářské a sociální situace
- 19/ Náboženské poměry českého státu v 16. století, jejich sepětí s politickým vývojem a jejich zvláštnosti
- 20/ Humanismus a renesance v českých zemích
- 21/ Růst politického a náboženského napětí od konce 16. století a stavovský odboj 1618-1620

II. Pro rigorosanty obhajující práce z období novověku (1526 – polovina 19. století)

- 1/ Okolnosti nástupu rakouských Habsburků na český trůn a počátky jejich centralizačních snah

- 2/ Hospodaření šlechtického režijního velkostatku
- 3/ Vytváření protihabsburské opozice a první stavovské povstání
- 4/ Města v jagellonském a předbělohorském období – jejich postavení ve stavovské monarchii a proměny jejich hospodářské a sociální situace
- 5/ Náboženské poměry českého státu v 16. století, jejich sepětí s politickým vývojem a jejich zvláštnosti
- 6/ Humanismus a renesance v českých zemích
- 7/ Růst politického a náboženského napětí od konce 16. století a stavovský odboj 1618-1620
- 8/ Třicetiletá válka a české země
- 9/ Česká emigrace v zahraničí
- 10/ Habsburský panovnický absolutismus
- 11/ Společenské elity stavovského státu a jejich proměny v pobělohorském období
- 12/ Utužení poddanství a tzv. druhé nevolnictví. Selská povstání a zásahy absolutistického státu do poddanských poměrů
- 13/ Rekatolizace jako ideologický a kulturní fenomén poválečného období
- 14/ Zahraniční politika absolutistického státu a války posledních habsburských císařů
- 15/ Války o dědictví rakouské a válka sedmiletá
- 16/ Merkantilismus, nástup manufaktur a rozmach manufakturní výroby po slezských válkách
- 17/ Kultura baroka a rokoka
- 18/ Osvícenství a reformy pozdně feudálního státu
- 19/ Mezníky státoprávní likvidace a teritoriální ztráty české státnosti v pobělohorském období
- 20/ Počátky českého národního hnutí; nástup františkovského absolutismu a války s napoleonskou Francií
- 21/ Rozmach českého národního hnutí v předbřeznovém období;
- 22/ Počátky a rozmach industrializace českých zemí

III. Pro rigorosanty obhajující práce z přelomu novověku a novodobého období (od poloviny 18. století do zániku Československa v březnu 1939)

- 1/ Války o dědictví rakouské a válka sedmiletá
- 2/ Merkantilismus, nástup manufaktur a rozmach manufakturní výroby po slezských válkách
- 3/ Kultura baroka a rokoka
- 4/ Osvícenství a reformy pozdně feudálního státu
- 5/ Mezníky státoprávní likvidace a teritoriální ztráty české státnosti v pobělohorském období
- 6/ Počátky českého národního hnutí; nástup františkovského absolutismu a války s napoleonskou Francií
- 7/ Rozmach českého národního hnutí v předbřeznovém období;
- 8/ Počátky a rozmach industrializace českých zemí

- 9/ Češi a Slováci v revoluci 1848–1849
- 10/ Dotvoření české národní společnosti v období liberalismu a nacionalismu (do roku 1914)
- 11/ Zrod a profilování české politické reprezentace (od roku 1848 do roku 1914)
- 12/ Český politický program
- 13/ Rozvoj a dovršení industrializace českých zemí, změny v zemědělství
- 14/ Hospodářský vzestup českých zemí od první hospodářské krize do roku 1914
- 15/ Sociální poměry v českých zemích po roce 1848 a jejich politický vliv
- 16/ Kultura a školství za Rakousko-Uherska
- 17/ České země v letech Velké (1. světové) války a československý odboj
- 18/ Vnitřní a vnější podmínky rozpadu Rakousko – Uherska a vzniku Republiky Československé
- 19/ Politicko-mocenský systém prvního československého státu a působnost jeho složek
- 20/ Národnostní situace v Československu a hlavní problémy, možnosti a způsoby jejich řešení
- 21/ Zahraniční politika a mezinárodní postavení Československa
- 22/ Hospodářský profil Československa, jeho místo ve světové ekonomice, vliv hospodářských krizí
- 23/ Sociální poměry v Československu 1918-1939 a jejich politický vliv
- 24/ Kultura a školství v Československu 1918-1939
- 25/ Druhá republika a její zahraničně-politické, mocensko-politické, národnostní, etnické a hospodářské problémy a způsob jejich řešení;

IV. Pro rigorosanty obhajující práce z novodobých dějin (od poloviny 19. století do zániku Československa v roce 1992)

- 1/ Dotvoření české národní společnosti v období liberalismu a nacionalismu (do roku 1914)
- 2/ Zrod a profilování české politické reprezentace (od roku 1848 do roku 1914)
- 3/ Český politický program
- 4/ Rozvoj a dovršení industrializace českých zemí, změny v zemědělství
- 5/ Hospodářský vzestup českých zemí od první hospodářské krize do roku 1914
- 6/ Sociální poměry v českých zemích po roce 1848 a jejich politický vliv
- 7/ Kultura a školství za Rakousko-Uherska
- 8/ České země v letech Velké (1. světové) války a československý odboj
- 9/ Vnitřní a vnější podmínky rozpadu Rakousko – Uherska a vzniku Republiky Československé
- 10/ Politicko-mocenský systém prvního československého státu a působnost jeho složek
- 11/ Národnostní situace v Československu a hlavní problémy, možnosti i způsoby jejich řešení
- 12/ Zahraniční politika a mezinárodní postavení Československa
- 13/ Hospodářský profil Československa, jeho místo ve světové ekonomice, vliv hospodářských krizí
- 14/ Sociální problémy v Československu 1918-1939 a jejich politický vliv

- 15/ Kultura a školství v Československu 1918-1939
- 16/ Druhá republika a její zahraničně-politické, mocensko-politické, národnostní, etnické a hospodářské problémy a způsob jejich řešení;
- 17/ Protektorát Čechy a Morava, domácí protinacistická rezistence, politická i rasová perzekuce
- 18/ Slovenská republika – první slovenská státnost ve stínu nacistického Německa; Slovenské národní povstání
- 19/ Československý zahraniční protifašistický odboj; jeho formování, představy a realita v kontextu zahraničně politických změn závěrečné etapy druhé světové války
- 20/ Úsilí o mezinárodní uznání nového československého státu; českoslovenští vojáci na frontách druhé světové války
- 21/ Politická podoba Československa 1945-1948, jeho mezinárodní postavení
- 22/ Zásadní proměny politického a hospodářského charakteru státu po roce 1948. Stalinizace a její projevy v Československu
- 23/ Místo Československa v sovětském bloku
- 24/ Snaha o liberalizaci režimu, pokus o hospodářskou reformu v 60. letech, formování reformních představ a kritika režimu
- 25/ Kultura a umělci v komunistickém Československu
- 26/ Československá reforma let 1968–1969 a její potlačení
- 27/ Československá společnost za politicko-ideologické normalizace 1969-1989. Krize sovětského bloku po polovině 80. let Působení československé opozice
- 28/ Rok 1989 a jeho důsledky. Demokratizace, proměny společenského systému a rozpad společného státu Čechů a Slováků v roce 1992

U všech zkušebních okruhů je nutná znalost pramenné základny a historiografie s charakteristikou přístupu historiografů k dané problematice.

Hradec Králové 12. 1. 2012